

Hermed sluttede forhandlingen.

Forhandling

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 65 stemmer (KF, V, FP, RV, CD og KRF) mod 53 (S og SF).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af lovforslag nr. L 189:

Forslag til lov om ændring af lov om forsvarrets organisation m.v.

Af forsvarsministeren (Enggaard).

(Fremsat 8/2 90. Første behandling 22/2 90. Betænkning 15/3 90. Anden behandling 22/3 90).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 119 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Tredje behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Indførelse af plejevederlag m.v. ved pasning af døende).

Af socialministeren (Aase Olesen).

(Fremsat 1/11 89. Første behandling 9/11 89. Betænkning 22/3 90. Anden behandling 27/3 90).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Glistrup (FP):

Når jeg stemmer nej til det foreliggende lovforslag, beror det på, at en afvejning efter min mening fører til, at dette forslag er mere umenneskeligt, end det er menneskevenligt. Det, som forslaget jo baseres på, er, at der skal indgås en kontrakt mellem et menneske, der nærmer sig sin død, og en eller anden pårørende til dette menneske, og så bliver denne kontrakt indsendt til kommunen og eventuelt godkendt, eventuelt ikke godkendt, af kommunen.

Den grundlæggende forudsætning for en sådan kontrakt, som denne ordning handler om, er efter lovforslagets tekst ganske klart og tydeligt, at den kontraktspartner, som skal plejes, befinder sig i en situation, hvor lægelig behandling er udsigtsløs og man må se vedkommendes død i øjnene.

Selve det at have en lovgivning, hvor man siger, at mennesker altså kontraktmæssigt skriver under på – eventuelt for notarius publicus – at de befinder sig i en situation, hvor de må se døden i øjnene, er noget særdeles betænkeligt at komme ind på.

Bevares, vi kender alle sammen, at athenienserne, stoikerne osv. trygt og modigt kunne se manden med leen, der nærmede sig dem, i øjnene, men der er mennesker, for hvem selve det at skulle kontrahere ud fra den grundlæggende forudsætning: Nu er du i en situation, hvor alt håb lades ude og du vil dø på et eller andet tidspunkt, er noget, som er særdeles ubehageligt. Det gælder, hvad enten det er ved en lægelig rådgivning på sygehuset, eller det er familiemæssigt, at man siger: Du skal i grunden indgå en sådan aftale. Det er i sig selv meget betænkeligt.

Og ser vi så på den anden kontraktspartner, vil det jo typisk være situationen, at der er 5 børn, og at den mest forkuede datter simpelt hen får at vide af de fire, som elsker at more sig: Nu skal du vise ansvar over for vor stakkels gamle far eller vor stakkels gamle mor, nu skal du gå hen og påtage dig dette plejearbejde. Og så længe døden ikke er helt øjensynligt nær, kan det godt være, at denne forkuede Maria Magdalene i søskendeflokken lader sig overtale til at gøre endnu en indsats for familien ved at indgå på sådan en kontrakt.

[Glistrup]

Men hvad er det i grunden, man skriver under på ved den kontrakt? Situationen kan fortsætte kvartal efter kvartal, hvor den gamle bliver både fysisk og psykisk mere og mere forandret, og den, der så har skrevet under på kontrakten, kommer i samvittighedskvaler og får et 168 timers helvede om ugen, hvor den pågældende bliver ganske og aldeles ødelagt.

Alle de perspektiver, som er det virkelige centrale i den sag, vi her behandler, forekommer mig at være menneskefjendske og i den grad i uoverensstemmelse med situationen rundt om i Danmark, hvor man i mange situationer kan passe sine ældre uden at skulle have penge for det, uden at blande kommunekontoret ind i det og uden at påtage sig juridiske forpligtelser, og det er selvfølgelig kun godt og påskønnelsesværdigt.

Men at juristificere et område som det her, det er ondt af Folketinget. Bare fordi der er et folketingsmedlem, som har slået sig op med propagandatogter i Randers og omegn og siger: Uh, hvor jeg er en helt, skal hele Folketinget til at ødelægge tingene for så mange danske familier, som det her vil indebære.

Dermed være ikke sagt, at Fremskridtspartiet ikke står ved det forslag, som vi gentagne gange har fremsat, senest i januar måned 1982, om, at man laver en hjemmeplejeordning, men på et langt tidligere tidspunkt, hvor bedstemor eller oldefar stadig så glimrende kan være til glæde for sig selv og passe de senere generationer og gå ture med dem og spille ludo med dem, og hvad der nu ellers kan være tale om. Dér er der god, sund fornuft i at lave en hjemmeplejeordning, og derfor vil Fremskridtspartiet antagelig genfremsætte sit forslag fra januar 1982, for det er nemlig menneskevenligt.

Men det her er menneskeondt, det er menneskefjendsk, og det er kun udtryk for, at en politiker vil skabe sig selv en karriere. Stem nej!

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Siden tidligt i 1970'erne, når forslag om plejeorlov til døende har været fremsat i Folketinget, har Det Radikale Venstre altid taget afstand fra disse forslag, og vi har taget afstand primært af holdningsmæssige årsager.

For at opnå en plejeorlov i disse tilfælde skal man – og det vil typisk sige den læge, der passer den døende – definere over for både vedkom-

mende og de pårørende, at han eller hun er døende. Vi kan ikke lovgive om de menneskelige tiltag og initiativer, der skal til for at hjælpe andre mennesker gennem dødsprocessen, det ligger ikke i Folketingets magt, og det ligger nok slet ikke for de fleste af os at have evnen til at hjælpe mennesker gennem dødsprocessen.

Denne definition af, at et andet menneske nu er døende og går en dødsproces i møde, kan i mange tilfælde være inhuman, og det ønsker vi ikke at medvirke til. Derfor stemmer Det Radikale Venstre imod.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg tror, der må foreligge en misforståelse. Dette er et tilbud. Jeg forstår slet ikke hr. Glistrups tale. Jeg kan sige det personligt, fordi jeg selv har været i situationen. Det er et tilbud, man får, hvor to kan blive enige om, at man gerne vil have lov til at være hjemme i den sidste tid med alle de fordele, det kan rumme.

Og dér er det sådan nu, at man er stillet forskelligt efter, hvor man bor i landet. Nogle kommuner, bl.a. den, jeg kommer fra, Randers Kommune, stiller i dag alt til rådighed; andre kommuner stiller ingenting til rådighed. Vi ønsker, at det skal være ens overalt i landet, så muligheden er der, hvis man ønsker at være hjemme.

Derudover ønsker vi, at man ikke af økonomiske grunde skal være afskåret fra at sige ja. Der er nogle, der kan gøre det uden at få noget for det, men der er også nogle, der ikke kan klare det økonomisk, og de får en mulighed. Det er et tilbud, de får.

Og så kan man godt hindre en god ordning og sige: Af holdningsmæssige grunde vil vi ikke. Kristeligt Folkeparti kan sige, at af holdningsmæssige grunde vil vi gerne have, at denne ordning gennemføres, for at der ikke skal være forskel. Det er virkelig af stor betydning for mange mennesker at kunne tilbringe den sidste tid sammen. Der skal gives alle muligheder for hjælp, og man skal stadig væk have mulighed for aflastning på hospital.

Det er et godt lovforslag, og jeg er meget glad for, at det i dag bliver vedtaget.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

[Behnke]

Som Fremskridtspartiets ordfører, fru Jane Oksen, tilkendegav under anden behandling af dette forslag, har Fremskridtspartiet valgt at fritstille gruppemedlemmerne på dette punkt.

Når jeg om lidt stemmer imod forslaget, er det, fordi den oprindelige forudsætning, nemlig at forslaget skulle være udgiftsneutralt, viser sig ikke at kunne opfyldes, og derfor mener jeg ikke, at der med de betragtelige problemer, vi i forvejen har med at få statsfinanserne til at hænge sammen, er plads til denne ekstra udgift.

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil ikke kaste mig ud i holdningsmæssige debatter på nuværende tidspunkt, men bare sige, at for Venstre har det afgørende været, at dette lovforslag ikke lever op til den udgiftsneutralitet, som vi var enige om i forliget sidste år.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg vil gerne understrege, at dette forslag har en lang fortid, hvor alle regeringspartier og alle Folketingets partier har været enige om at fremsætte det foreliggende forslag. Som fru Hanne Severinsen nævnede, blev der lavet en rapport, der skulle vise udgiftsniveauet. Da vi i dette Folketing var enige om at fremsætte lovforslaget, var vi også enige om, at det skulle være udgiftsneutralt.

Regeringspartierne ønskede at give sig meget langt med hensyn til udgiftsneutraliteten, og derfor stillede vi et ændringsforslag, hvorefter aflønningen skulle være på sygedagpengeniveau i stedet for på hjemmehjælperniveau, og vi mener faktisk, at hvis vores ændringsforslag var blevet vedtaget, havde vi i lige så høj grad nået de intentioner, som der var bred enighed om i dette Folketing. Det, der skiller, er altså alene udgiftsniveauet, og det er på den baggrund, at Det Konservative Folkeparti i dag stemmer imod, men jeg vil gerne understrege, at vi hele vejen har været enige om indholdet i dette forslag.

Jane Oksen (FP):

Fremskridtspartiet tilkendegav ved anden behandling af dette lovforslag, at gruppen havde valgt at være frit stillet i dette spørgsmål. Jeg kan orientere om, at et flertal i Fremskridtspartiets gruppe støtter forslaget, og jeg finder anledning til at tage ordet, fordi der har været

nogle heroppe, som var modstandere af forslaget.

Med hensyn til de udgifter, dette forslag vil medføre, sætter jeg og visse andre et stort spørgsmålstejn ved, om det overhovedet kommer til at koste noget. Det synes vi ikke vi har nogen beviser for, og det er menneskeligt set et meget godt forslag, hvorfor det bør have en chance. Viser det sig senere, at forslaget medfører store merudgifter, må vi selvfølgelig se på det igen og eventuelt rette det til efter forholdene.

Da vi havde forslag nr. B 37 til behandling, gav vi netop udtryk for, at vi gerne så en orlov for pårørende indført, hvis lønnen kunne komme til at svare til en hjemmehjælperløn, og det har vi opnået med dette forslag. Når vi kan give løn for at passe syge børn i hjemmet, bør vi også kunne give løn for at passe vore ældre.

Jeg er helt enig med hr. Glistrup i, at vi gerne så en hjemmeplejeordning for alle vore ældre. Institutioner skal kun være en nødløsning, og kan ældre passes i hjemmet, er det en god ordning, som vi også vil fremsætte et forslag til på et senere tidspunkt.

Vi mener, at et forslag om pleje af ældre selvfølgelig bør gælde alle ældre, også syge og døende, men nogle i Fremskridtspartiet mener, at det er at gøre vore ældre en bjørnetjeneste. Jeg mener, at efter de forsøg, der har været, og når mange mennesker, som har prøvet ordningen, har givet udtryk for, at de var glade for den, bør forsøget have en chance.

Flertallet i Fremskridtspartiets gruppe vil derfor stemme ja til lovforslaget, og som jeg sagde, er vi altså frit stillet, uden at det skal opfattes som nogen uenighed. Dette er et etisk spørgsmål, og derfor synes vi, at vi godt kan være frit stillet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 68 stemmer (S, SF, CD, KRF, Jørgen Winther (V), Kørpe Christensen (FP), Annette Just (FP), Ingrid Kjældgaard (FP), Pia Kjærsgaard (FP), Knud Lind (FP), Tove Niemann (FP), Jane Oksen (FP) og Ernst B. Schmidt (FP)) mod 44 (KF, V, RV, Behnke (FP), Pia Dahl (FP), Mogens Elvensø (FP) og Glistrup (FP)).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 158:

Forslag til lov om ændring af lov om kontrol med kemiske undersøgelser af mejeriprodukter, lov om foderstoffer og lov om handel med gødning og grundforbedringsmidler m.m.

Af landbrugsministeren (Tørnæs).

(Fremsat 18/1 90. Første behandling 31/1 90. Betænkning 28/3 90).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1-3, ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 4 og § 4 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden behandling af lovforslag nr. L 143:

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Realkreditinstitutters omdannelse til aktieselskaber og fusion af fonde m.v.).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).

(Fremsat 18/1 90. Første behandling 1/2 90. Betænkning 28/3 90).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

*Forhandling***Aagaard (KF):**

Jeg skal blot på Det Konservative Folkepartis, Venstres, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis vegne meddele, at vi ikke kan støtte det af Fremskridtspartiet under nr. 3 stillede underændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 og § 1, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 3 forkastedes, idet 12 stemte for, 105 imod.

Ændringsforslag nr. 2, § 2, således ændret, §§ 3-7, ændringsforslag nr. 4 og § 8, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Forespørgsel nr. F 24:

Forespørgsel til finansministeren og arbejdsministeren: